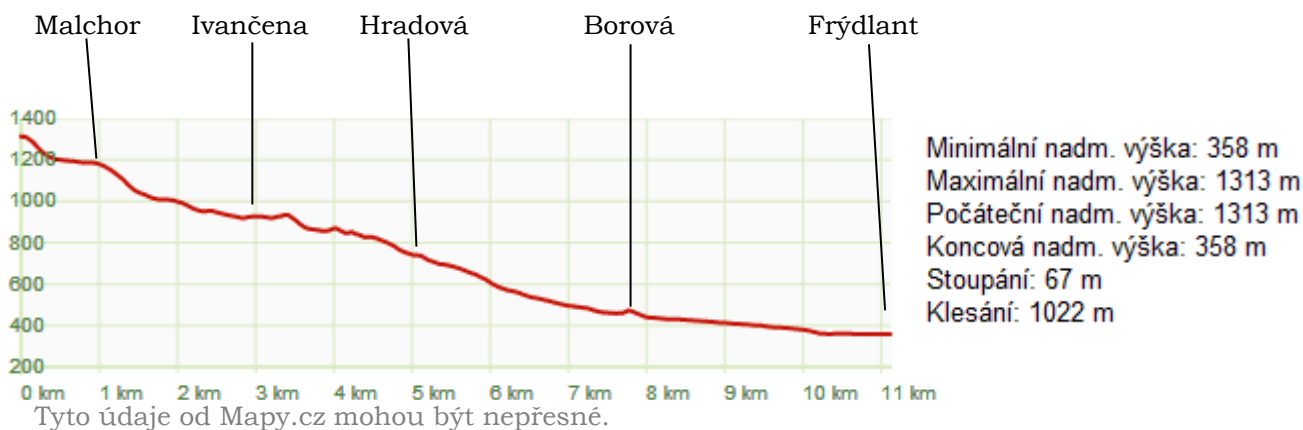

LYSÁ HORA – FRÝDLANT N.O.

(modrá)

Lysá hora	1323m	0 km
Malchor, rozc.	1205m	1 km
Ivančena, mohyla	925m	3 km
Hradová, nad salašem	790m	5 km
Malenovice, Borová, host.	450m	7,5 km
Nová Ves	378m	10 km
Frýdlant n. Ostr., ŽST	360m	11 km

START

vrchol Lysé hory

CÍL

Frýdlant nad Ostravicí

BUS zastávka Frýdlant n.Ost., žel.s.

ŽST zastávka Frýdlant nad Ostravicí

TURISTICKÉ INFORMACE

Vrchol nejvyšší beskydské tisícovky zdobí rozcestník **Lysá hora (1323m)**, pár info panelů a 3 panoramtické mapy (u nejvyššího bodu, nad sjezdovkou a za služebnou Horské služby). Využitelný prostor zabírá také několik budov, takže neexistuje jediný bod, z něhož by bylo vidět najednou vše, ale jinak se dá říci, že se z vrcholku naskýtá kruhový rozhled. Natrefíte-li příhodné klimatické podmínky, je na východě vidět nejvyšší bod Slovenska, Gerlachovský štít (2655m), a ve výjimečných případech se demaskuje na SZ také nejvyšší bod celé Moravy, Praděd (1491m). Jinak podle počasí Hrubý a Nizký Jeseník, Oderské vrchy, Beskid Śląski, Oravské Beskydy, Kysucké Beskydy, Oravská Magura, Belianské Tatry, Vysoké Tatry, Západní Tatry, Nizké Tatry, Chočské vrchy, Malá Fatra, Velká Fatra, Žiar, Strážovské vrchy, Povážský Inovec, trošku Bílé Karpaty a dále všechny části Beskyd, tzn. Vizovické vrchy, Hostýnské vrchy, Javorníky, Vsetínské vrchy, MS Beskydy, Štramberská vrchovina, Palkovické hůrky, Slezské Beskydy aj. Jedná se tedy o desítky, možná stovky pohoří, hřebenů, hřebínků i osamocených vrcholů, jež se jako rozbouřené moře rozlévají do všech stran. Z údolních partií však dominuje pouze jedna brázda. Započíná se u Frenštátu p.R., při Frýdlantě n.O. se zužuje stísněna masivem Ondřejníka, avšak více k severu se rozlévá v poměrně rovinnaté Frýdecko-Místecko, do široké Ostravské pánve a hraniční Těšínsko. Co se vodstva týče, nejmarkantněji působí okolní vodní nádrže Šance, Baška, Olešnice a Žermanice.

Staveb je na vrcholu Lysé hory, tzv. Gigule, osm. Z největší dálky vidno 78m vysoký televizní vysílač. Ten stojí v nadmořské výšce 1313m v SV-ním cípu Giguly. Před jeho výstavbou byla na vrchol přivedena příjezdová komunikace z Papežova o délce 8,7km a položen přívodový vysokonapěťový kabel pro energetickou přípojku. Stavbu podle projektu pražského architekta Trnky realizoval stavební podnik VOKD Ostrava, dokončena byla začátkem 80.let minulého století. Hlavní částí je šestipodlažní budova kosočtvercového půdorysu, do jejíž střechy je vetknut anténní nosič s laminátovým nástavcem, v němž jsou umístěny vysílací anténní jednotky ČT1. Zde jsou umístěna veškerá technologická zařízení s anténními jednotkami na ochozech 3. a 4. podlaží. Vysílání z Lysé hory bylo zahájeno 1.3. 1980 klystronovým vysílačem TV 20/4D o výkonu 20kW vyrobeném v Tesle Hloubětín a přenášen byl tudy až do roku 1988 pouze signál ČT2. V červnu 2010 proběhla rychlá výměna antény za modernější typ, a to v rámci digitalizace vysílání. Z jihovýchodu je k hlavní budově

připojeno dvoupodlažní energetické křídlo s VN transformátory a rozvodnou. Poslední částí budovy je podzemní východní křídlo, v němž jsou uloženy náhradní zdroje energie (dieselagregáty). Dělníci, podílející se na stavbě vysílače, byli ubytováni v k tomuto účelu zřízené ubytovně Bučina, která byla postavena na místě vyhořelé turistické chaty Slezský hrad. Že jste tyto názvy nikdy neslyšeli? Pojďme se tedy vrátit do historie lysohorské turistiky. První chata zde byla postavena na památku výstupu arcivévody Albrechta Habsburského v roce 1880. Šlo o jednoduchou dřevěnou stavbu s prostornou světnicí, v níž stálo několik stolů a širokých lavic, které se k sobě na noc srazily, pokryly se žíněnkami a na těch se spalo. Čeští turisté však německou chatu ignorovali. V roce 1893 prosadil Johann Hadaszczok stavbu nové chaty. Nová útulna byla německým spolkem Beskidenverein otevřena 21.6. 1895 a nazvána Erzherzog Albrecht Schützhaus. Chata již byla lépe vybavená, měla jak pokoje, tak společnou noclehárnu. Její nájemce, Jaroslav Winkler, zde prováděl od roku 1897 meteorologická měření. Začátkem 20.stol. dochází k postupné přestavbě a vylepšení chaty, k níž byla v roce 1933 přistavěná dodnes stojící kamenná noclehárna známá pod názvem Kameňák. Dnes na tomto místě stojí chata Lysá hora aneb Plesnivka, jak jí říkají místní. Český turista se své stavby dočkal o něco později. Zasluhou Pobeskydské župy Klubu českých turistů zde byla vybudována moderní stavba vybavená vodovodem, elektřinou, vlastní vodárnou na Větrech a ústředním topením, nazvaná po slezském básníkovi Petru Bezručovi. K slavnostnímu otevření došlo 15.6. 1935, sám Bezruč se ho však nezúčastnil, chatu nikdy nenavštívil a při svých pověstných výplazech zašel pouze do chaty německé. V roce 1948 byly obě chaty znárodněny a chata Albrechta Habsburského navíc přejmenována na Slezskou chatu. Osud však byl k oběma chatám mimořádně krutý. Slezská chata, přezdívaná také Hrad, vyhořela 28.12. 1972, Bezručova chata 11.3. 1978 za mimořádně nepříznivého počasí a s tragickým koncem – smrtí dítěte. Na místě Bezručovy chaty dnes naleznete už jen díru po základech, rozházené kusy betonu a kontejner na odpadky, přesto je tento kout vedle bufetu KČT Šantán stále nejlepším místem pro shlížení do údolí Ostravice a na vodní nádrž Šance. Projekt obnovy Bezručovy chaty se zrodil v KČT hned po roce 1989, kdy jí byly v restituci vráceny nemovitosti na vrcholu Lysé hory. Budova má být odolná proti požáru a extrémním povětrnostním vlivům, pro hrubou stavbu je navržen kámen a cihlové zdivo, venkovní fasáda bude obložena z části dřevem, aby byl zachován původní vzhled chaty. Projekt počítá s kapacitou 30 lůžek a 200 míst k sezení. Klub už pomalu sjednal vykoupení Plesnivky, kde již existuje napojení na čističku vody, vyhrál spor o zdroj pitné vody, ale projekt ztroskotal. Základní kámen byl slavnostně poklepán 28.10. 2004, avšak nebude stát v místě Plesnivky, nýbrž nad Šantánem, který bude posléze jakožto provizorní přístřešek stržen. Snad. Zatím v místě nové Bezručovy chaty už pár let stojí jen symbolicky z kamenů poskládané základy... Kromě zmíněných budov stojí v severní části Giguly další 2 dřevěné firemní chaty, dále stanice Horské služby a od roku 1954 profesionální meteorologická stanice.

Na cestu se vydejte po žlutomodré turistické značce 1km na Malchor. Překonání ostrého svahu zrušené severní sjezdovky dá pořádně zabrat a hrozí nebezpečí podklouznutí. V zimě je totiž tato trasa vyšlapána místy až do ledu, v létě zas je to tu samý drn a kamení. O severní sjezdovce se kdysi říkalo, že je nejzajímavější v Beskydech, a to jak svou délkou, tak náročností, jenže realizována byla bez povolení, proto ji roku 2003 ministr životního prostředí definitivně zrušil. Každopádně je odtud úžasný výhled na obě úbočí rozsochy Malchor pokračující hřebenem ke Kykulce (995m), Tanečnici (820m) a Kyčeře (906m), přes údolí řeky Morávky na dlouhý hřeben Prašivé (843m) s centrálními výraznými vršky Kotař a Lipí (901m) a krajní Ropicí (1082m), za níž lze nepatrně rozpoznat Javorový (1031m) a česko-polský hřeben Velké Čantoryje (995m). Samozřejmě je odtud vidět sousední Travný (1203m), na východ od něj Vysoký Rykálí (911m), také česko-slovenský hřeben od Sulova (942m) přes Velký Polom (1067m) po údolí řeky Olše přelévající se do dalších polských a slovenských horských horizontů.

U rozcestníku **Malchor, rozc. (1205m)** má hřeben již pozvolný sklon a modrá značka míří kamenitou úboční cestou do **PR Malenovický kotel**. Ta se řadí se svou výměrou 144ha k větším rezervacím v CHKO Beskydy. Rozkládá se po SV straně Lysé hory v katatrálním území Malenovic. Nejnižším bodem je údolí potoka Satina (570m) a nejvyššího bodu dosahuje pod vrcholem Lysé hory (1220m). Proč bylo toto území roku 2004 vyhlášeno za přírodní rezervaci? Především pro jedinečný reliéf, který je vytvářen zejména skalnatými svahy a roklemi, sesuvy a pseudokrasovými jevy. Dalším významným útvarem je tzv. nivační kotel, vzniklý činností mrazu v závěru údolí potoka Satina. Území se vyznačuje velkým rozpětím nadmořských výšek se zachovalými přírodními stanovišti, jako jsou potoční nivy, svahová prameniště, suťové lesy nebo přirozené smrčiny. Bohatá rozmanitost území poskytuje domov mnoha druhům rostlin a živočichů. Z botanického hlediska je zde zajímavý výskyt mechorostů. Z dalších druhů nižších rostlin se zde vyskytuje vranec jedlový a plavuň pučivá. Z vyšších, vzácnějších rostlin jsou to např. lilie zlatohlavá, pryskyřník platanolistý a měsíčnice vytrvalá, v blízkosti koryta Satiny pak kozlík trojový. Na území byl nalezen i kriticky ohrožený keř – rybíz skalní. Také početnost vodních organismů a plžů je zde vysoká. Jejich zastoupení tvoří téměř 60% všech druhů plžů v Beskydech. Byl zde zaznamenán ohrožený rod závornatka nebo *Oxychilus* a kriticky ohrožený karpatský plž *Acicula parcellineata*. Ve vrcholových částech území byl pozorován čmelák drobný, v jiných částech čmelák pruhovaný (oba velmi vzácní i v rámci celé ČR). Z motýlů se tu vyskytuje perleťovec velký a ostruháček jilmový, druh, jehož nález je zde po mnoha letech jediný v rámci celého území CHKO. Ze vzácných ptáků, řazených také do soustavy Natura 2000, jsou to například puštík bělavý a strakapoud bělohřbetý. Díky své nepřístupnosti a velké sklonitosti nebylo v minulosti území dlouho využíváno. Negativní vliv měly výsadby smrkových monokultur a také výstavba technických zařízení. Cílem ochrany je vytváření přirozené druhové

skladby lesů a zachování přirozených procesů, zejména koryta potoka Satina. Také je důležitý klid, především pro hnízdní ptáky a omezování negativního vlivu zvěře na lesní porosty.

PR Malenovický kotel vás bude svou okrajovou částí provázet až téměř ke 2km vzdálené Ivančeni. Cestou budete procházet doširoka ušlapaným koridorem v hřebeni rozsochy a před vámi se otevřou poslední panoramata. Dominantní je po levé ruce masiv Ondřejníku (964m) s hustě osídleným úpatím. Nejvyšší koncentrace dosahují lidská obydlí ve Frýdlantě n.O., cca 15km severněji pak leží šedesátitisícové okresní město Frýdek-Místek. Prvně vstupujete do lesa, kde překračujete upravený pramen tekoucí přes pěšinu, vyhodí vás to nad holým ostřejším svahem se zábradlím (v zimě hodně uklouzané místo) a výhledem na zbytek rozsochy s přiléhajícím Frýdeckomísteckem, Frenštátskou brázdou, Ondřejník (964m), Smrk (1276m), Radhošťský hřbet v čele s Kněhyní (1257m) a Veřovické vrchy (918m). Potom už není klesání tak velké, byť je poměrně rychlé. Za zády se postupně vyrýsuje celá vrcholová partie Lysé hory a před očima zase se postupně zplošťuje terén vaší trasy. Frekventovaná spojnice je až po Ivančenu málokdy pustá, ač její povrch pokrývá kamení různé hrubosti, po nichž se jen těžko schází.

Zmírnění sklonu nastává až u kamenné mohyly **Ivančena**. Proč vůbec byla zbudována a proč zrovna tady? Asi 2,5km od Malenovic se u stále studeného jezírka nachází tábořiště Chladná studna sloužící za války jako „mrtvá schránka“ odbojových skupin pro předávání potravin či zpráv, konaly se tu porady, cvičení apod. Od mohyly na něj bylo dobře vidět. V posledních dnech 2.sv. války se v tábořišti konal organizovaný přechod do hor a ozbrojené povstání, které však bylo prozrazeno a několik skautů to zaplatilo životem. 24.4. 1945 byli na starém židovském hřbitově v polském Těšíně zastřeleni. Po válce, 6.10. 1946, vystoupilo 5 ostravských skautů na odnož Lysé hory, aby tu vztyčili prostý kříž a vytvořili mohylu na paměť svých blízkých kamarádů. V prázdné lahvi pak umístili vzkaz, aby každý, kdo půjde kolem, přidal k uctění památky mrtvých další kámen. Kámen po kameni tak vznikl v horách ukrytý protest proti nesvobodě. I když posléze i Veřejná bezpečnost usilovala o zrušení dubnových výstupů a likvidaci, nemohla zamezit turistům, aby s sebou do hor v batohu vláčeli kameny, tak jim alespoň výstupy znepříjemňovala kontrolami. Kvůli své počínající nestabilitě musela být mohyla roku 1995 posunuta o pár metrů níž a její základ byl zpevněn. Za více než 60 let vynesly tisíce lidí na Ivančenu tolik kamenů, že by je teď muselo odvážet 23 nákladních aut. Mohyla se rozrostla na délku 18m a výšku 3m.

Rozcestník naleznete až pár desítek metrů od samotné mohyly, na lesní křižovatce, kde se modrá hřebenovka mění v červenou a sápe se rovně přes sedlo na Kykulku (995m) a dál 11km do Pražma. Tady se kolem **Ivančena, mohyla (925m)** zprudka vytočíte a po pěkné vrstevnici se jakoby vracíte do Malenovického kotle. Jenže musíte být obezřetní, protože v jednu chvíli náhle protíná cestu vyšlapaná zkratka, po níž značka sklouzává ostře dolů do lesa, aby zakrátko vyšla na pevné vrstevnicové cestě. Odtud už se až do údolí půjde stejným tempem. Přes vymýcené pruhy lesa uvidíte na sjezdovku pod Lukšincem, na hotel Petr Bezruč, část Ondřejníka, Veřovické vrchy a vršky Radhošťského hřbetu. Z poblíž Hradové se pak naskýtá poslední pěkný pohled na vrchol Lysé hory (1323m) a úbočí Lukšince.

Hradová, nad salašem (790m) je posledním rozcestníkem v prostorách hory, pak už z cesty uhnout nelze. Po zelené spojce odtud můžete sejít velmi jednoduše 1,5km k hotelu Petr Bezruč, kam občas zajíždí bus z Malenovic, nebo vyrazit do kopce 1,5km na Tanečnici. Vaše modrá nyní od Ivančeny 2km klesala a ještě klesat bude 2,5km do Malenovic, případně 6km do Frýdlantu n.O. Povrch široké pěšiny je ušlapaný na prach a kámen. Nejprve se projdete kus lesem z kopce po hrubém štěrku, ostře klesající zatačkou dojdete na louku se skrytým stavením a výhledem na vrchol Lysé, rovinka v dalším lese opět přechází do výrazného klesání po ostrém kamení a široká pěšina se stáčí po východním úbočí bezejmenné hory. Sestup horským terénem končí na neznámeném rozcestí, které projdete rovně. Tam už se nachází civilizace, první chaty a most přes potok Sibudov, jenž pramení nedaleko Hradové a posledních pár desítek metrů jste jej mohli sledovat dole v hlubokém korytě. Teď vás čeká poměrně dlouhý a rázně klesající sestup po asfaltu s dominantním výhledem na malenovický kostel a masiv Ondřejníku, ke zděné **kapličky se zvonici**. Říká se jí Kubalova a je zasvěcena Panně Marii. O historii kaple není v kronikách nic uvedeno, ale zvonice byla postavena roku 1936. Zvonek ve zvonici pochází ze statku ze sousedního Lubna, kde svolával dělníky do práce.

Od kapličky už je to snadné. Středním klesáním si projdete zbytek ulice, překřížíte silnici z Malenovic do Lubna a půjdete stále rovně po úzké asfaltce až k hostinci Borová, kde je přímo v zatáčce u silnice situován ukazatel **Malenovice, Borová, host. (450m)**. Jak si můžete přečíst, modrá značka z Lysé hory (7,5km) tady nekončí, nýbrž pokračuje po bočních cestách přes Malenovice a Novou Ves k nádraží ve Frýdlantě n.O. (3,5km). Také tu začíná žlutá značka přes Satinu (1km) na Lukšinec (5km) a méně zdatní turisté se mohou vydat po speciální místní okružní trase dlouhé 9,5km. Na kopci nad hostincem navíc stojí jediná historická památka v obci, barokní kostel sv. Ignáce z roku 1673. Kdybyste odešli po silničce k blízkému hlavnímu tahu, mohli byste tam v kryté zastávce s názvem Borová počkat na autobus do Frýdlantu a svou túru zde ukončit.

Kdy byla ves **Malenovice** založena, se neví. První písemná zmínka pochází z roku 1610, kdy prý Jan Bruntálský založil u Nové Vsi osadu Malenovice zvanou též Malinov podle velkého množství maliníků. V letech 1799-1894 se tu dobývala železná ruda. Jelikož však ruda obsahovala pouze 25% železa a dolování se nevyplácelo, bylo v roce 1895 úplně zastaveno. Nejdelší štoly měly až 400m, vertikálně se těžilo do hloubky 30m.

Přes zmíněnou pravouhlou zatačku u hostince pokračuje modrá značka ještě chvíli mírným klesáním dolů po silnici. Zde se nachází faktické centrum obce, obecní úřad, hasičská zbrojnice a velké moderní dětské hřiště. Poté už jsou okolo cesty jen rodinné domy. Úzká asfaltka se následně šikmí směrem doprava a šipka na stromě ukazuje odbočení na vedlejší cestu. Po cca 100m chůze musíte opět zabočit, tentokrát doleva. Tam v ohybu cesty vybíhá nenápadná pěšinka rovně do pole. Okrajem tohoto pole půjdete však jen krátce, potom ji střídá zpevněná příjezdovka. Ta po chvíli přechází již opět do asfaltu, a to právě u odbočky na malé vyhlídkové letiště. Na zbytku cesty k **Nová Ves (378m)** se pak už nic nemění. Mimochodem, nebuďte překvapení, rozcestník se skrývá na sloupu trochu stranou trasy. Do Frýdlantu zbývá poslední 1km.

Prvně potřebujete slézt po úzkém starém vyasfaltovaném chodníčku dolů k řece Ostravici. Ta po celé své délce (65,1km) tvořila do 1.12. 1928 střeženou zemskou hranici mezi Moravou a Slezskem. Poté bylo České Slezsko kvůli své malé velikosti a omezení vlivu zdejší německé menšiny spojeno s Moravou. Ze slezské Nové Vsi tedy přejdete po mostě do moravského Frýdlantu n.O., vydáte se ulicí rovně na křižovatku, přejdete ji a alejí se pár minut nato ocitnete před posledním ukazatelem, **Frýdlant n. Ostr., ŽST (360m)**. Jak z názvu vyplývá, nachází se právě naproti nádražní budově, odkud již můžete odjet domů, anebo se po modré značce vydat ještě dál na vrchol Ondřejníku, Skalku (7km).

Město **Frýdlant nad Ostravicí** bylo založeno na místě hustého pohraničního hvozdu v 2.pol. 14.stol. První zmínka o něm pochází z roku 1395. Název Friedland znamená klidné území a byl zvolen podle Frýdlantu v Čechách, odkud pocházeli jeho majitelé. Od počátku byl plánován jako město a měl se stát centrem obchodu a řemesel, čemuž odpovídá také jeho původní půdorysná dispozice a označování slovem civitas, zcela atypické pro středověkou lánovou ves. Při prodeji města těšínskému knížeti se stal moravský Frýdlant okrajovou oblastí a klesnul na úroveň vsi. Roku 1581 bylo Místecko připojeno k Hukvaldům a zažilo rozkvět, když se místní řemeslníci snažili vyrovnat kolegům z města a dařilo se jim to. Roku 1599 byl vystavěn kostel sv. Bartoloměje, který stojí na náměstí dodnes. Ke konci třicetileté války tu byly vystavěny hamry na zpracování železné rudy, jež si časem získaly věhlas. V roce 1870 došlo k výstavbě kláštera.